

ZA BOŽJO VOLJO Za vsako božjo voljo se mu spodnašajo stebrišča
v njegovo;
na ime zagugano od rojstva,
smeh vali v stopnišča moja
... in njegova mati je še mlada,
... v senci skrita s koso ...

Marko
Crnkovič

Ples v maskah

Jean-Claude Lédheux je sedel pred ogledalom v svoji garderobi in se ličil. S črtalom je na levi veki naredil še zadnjo potezo in se utrujeno, a obenem zadovoljno nagnil nazaj. Črtalo je vrgel na toaletno mizico, v zmešnjavo najrazličnejših kozmetičnih pripomočkov in preparatov: od pincet, škarjic, čopičev, pudrnic, stekleničk z dišavami, pene za britje, pa do šminke, acetona in raznih krem.

»Genialno!« je samovšečno zamrmral sam pri sebi in naglas dodal: »Zdaj sem popoln.« Toda že naslednji hip se je spomnil, da še nekaj manjka. Vstal je, vzel z obešalnika svoj črni plašč z visokim ovratnikom in ga oblekel, nato pa odhitel po hodniku v delovni kabinet. Tam je izza pisalne mize vzel stol in se vrnil v garderobo; z nogo je odsunil navaden, lesen stol, ki je stal ob mizici z ogledalom, in na njegovo mesto postavil – rahlo postrani, proti desni – prinesenega. Nato je nanj sedel in se začel počasi, pazljivo, mirno, nasladno ogledovati.

V pokončnem pravokotniku ogledala je njegovo telo s stolom, ki je s svojim umetelno izrezljanim robom visokega naslonjala za hrbet segal še kakšnih deset centimetrov nad njegovo glavo, sestavljalo zelo pravilno diagonalno kompozicijo. Jean-Claude Lédheux je bil naslonjen nazaj z zgornjim delom hrbta in z glavo, ki jo je zato moral nekoliko nagniti nazaj. Ves trup je bil rahlo nagnjen proti levi. Levi komolec je počival na naslo-

njalu, dlan skrčene roke pa je segala do levega lica, kakor da brez prave potrebe, sproščeno podpira glavo, ki sicer ni bila videti težka. Desna podlaht je tudi bila na naslonjalu za roko, dlan, v kateri je stiskal zmečkan papirnat robček, pa je kot mrtva ležala na stegnu.

Bil je ostrizen zelo na kratko, pravzaprav že kar obrit, zavoljo tega jenjegovo visoko čelo – nič manj pa tudi štrleča ušesa, ali natančneje rečeno, levo uho, ki ga je bilo videti – še toliko bolj prihajalo do veljave. Tanke in ravne ustnice so bile za spoznanje razprte, tako kot so bile oči – skoraj brez trepalnic in s poudarjenimi vekami pod precej ravnim lokom obrvi – za spoznanje priprte, in levo oko malo bolj od desnega.

Jean-Claude Lédheux na sebi in resnici ni opažal ničesar izjemnega: bil je videti kot neupadljiv petintridesetletnik, ki pa bi mu ljudje lahko mirno pripisali štirideset ali še več let. Vsekakor bi bilo pretirano trditi, da je lep ali vsaj simpatičen. Toda Jean-Claude Lédheux je bil kljub temu globoko prepričan, da se v ogledalu zrcali nekaj fascinantnega: oči in njihov pogled, poudarjen nos, usta, čelo, lasje, dvignjeni ovratnik, razkošno zavezana škrlatna svilena ovratnica, drža telesa – skratka, vse, prav vse je sestavljalo celoto, ki ga je navdajala z doslej neznanim zanosom. Vedel je, da je ta celota, ta človek, ki ga gleda iz ogledala, natanko takšen, kot mora biti, in da tudi ne more biti drugačen kot popoln. Človek v ogledalu je s pogledom govoril o svoji genialnosti, ki ga dviga onstran dobrega in zlega, onstran življenja in smrti, onstran resnice in laži. Človek v ogledalu je z angelsko demoničnostjo svojega prikritega nasmeha govoril o svetu, kjer nihče ne razmišlja o ločnicah med življenjem in umetnostjo in kjer ljudje živijo, da pozabljajo svojo žalost. Zrcalna podoba Jean-Clauda Lédheuxa je govorila o življenju, ki se je kratkočasilo z umetnostjo, in o umetnosti, ki je spremenjajala življenje. O srečnem življenju, ki je pregnalo žalost v molčečo prisotnost kristalne lepote, da se ta z užitkom, ki ga daje, znova spaja z življenjem, iz katerega se je porodila. Vse to je gledal Jean-Claude Lédheux v ogledalu in čutil, kako ga vse bolj in bolj preplavlja občutek blaženosti, kakršne doslej še ni okusil. Gledal je in gledal, in počasi so se mu razprte ustnice razlezele v širok nasmeh: z naklonjenostjo se je nasmehnil svoji zrcalni podobi, ki jo je ljubil bolj kot sam sebe. Zakaj vedel je, da se na tej strani ogledala, pod temi starinskimi oblačili iz devetnajstega stoletja, pod gumijasto masko na obrazu, barvo, ličili, lasuljo in drugemu kljub vsemu skriva le on sam in nihče drug. Podoba v ogledalu pa ni bil le on, Lédheux, temveč hkrati tudi Charles Baudelaire.

V ogledalu je namreč občudoval skoraj natanko to, kar je nekje med leti 1855 in 1859 ustvaril Félix Tournachon, fotograf in zrakoplovec, sicer bolj znan pod imenom Nadar: Lédheuxova zrcalna podoba je do najneznatnejših posnemljivih podrobnosti imitirala znamenito Nadarjevo fotografijo nesmrtnega genija. Razlika je bila le v tem, da ta nova podoba ni bila črno-bela, ampak barvna, da ozadje za Baudelaireom ni bilo več mistično zamegljeno, ampak jasno razločna prazna stena in na njej reklamna fotografija za senčila, ki jo je Jean-Claude zaradi čudovitih manekenkinih oči izrezal iz neke revije, in da na tem ozadju seveda ni bilo Nadarjevega podpisu;

namesto njega se je nepričakovano prikazala glava Jean-Claudovega angleškega butlerja Johna Smitha, ki se je v svojih čevljih, s podplati, podloženi s polstjo, priplazil verjetno zato, da bi gospodarju nekaj sporočil. John Smith se je odkašljaj in dejal:

»Sir?« – Jean-Claude je izrecno zahteval, da ga naslavlja po angleško, s sirom. – »Prvi gost je že tu. Pravkar je pozvonil.«

»Kdo mori že tako zgodaj? Kakšen je videti?« je bolj osorno kot ne vprašal Jean-Claude, nič kaj navdušen nad prekinitvijo svojega sanjarjenja.

»Ima sivo brado in sive brke, solzne oči in koničasta ušesa. Če mene vprašate, sir, bi rekel, da je precej čuden. Sicer pa ga po glasu ne poznam.«

»To bo najbrž Mallarmé. Prav, povej mu, da pridem takoj.«

John Smith se je priklonil in neslišno odbrzel.

Bolj ko se je bližal nocojšnji ples v maskah, bolj je bil Lédheux nestrpen in celo že živčen. Zamisel zanj se mu je porodila pred dobrimi štirimi meseci; in kakor hitro se mu je v glavi kolikor toliko jasno izoblikovala, je šel in številnim prijateljem ter znancem poslal vabilo na svoj veliki gala romantični ples v maskah. Povabljeni so smeli na ta ples pod enim samim pogojem: da so maskirani v romantične ali tudi neoromantične, dekadence in simbolistične pesnike. Realistični in naturalistični pisatelji ter skladatelji in upodablajoči umetniki vseh obdobij devetnajstega stoletja seveda tudi niso bili izključeni. Edini pogoj je bil, skratka, da si maskiran v kakšnega velikega umetnika devetnajstega stoletja. Vabila je Jean-Claude odposlal očitno še ravno pravi čas, zakaj šele včeraj je od zadnjega povabljenca zvedel, da je masko vendarle dobil. Tyler, redkobesedni Avstralec, ki ga je Lédheux spoznal v Švici, je gotovo imel zelo veliko dela: mož, sicer zelo verziran strokovnjak za posebne efekte in trike in vsakršne maske, je komajda opravil delo za šestinpetdeset povabljenec. Težava je bila namreč v tem, da je moral Tyler obiskati natanko sedemindvajset muzejev, galerij in podobnih ustanov širom po Evropi in od pristojnih uprav dobiti privoljenja, da je lahko pacal z mavcem, gumo in lepilom po njihovih eksponatih. Poleg tega je moral sam izdelati po fotografijah ali slikah kipe glav številnih umetnikov, to pa je bilo seveda še veliko težje. Tako ni bilo nič čudnega, da je za vsako masko zahteval nič več in nič manj kot tri tisoč francoskih frankov; to vsekakor ni bilo malo, vendar se nihče od povabljenih ni pritoževal: vedeli so, da bo to zabava, kakršne še ni bilo nikoli.

Jean-Claude Lédheux je v svojem vabilu posebej poudaril, da je zaželeno karseda sproščeno in naravno obnašanje, kakor se vedejo povabljeni običajno, ko so pač to, kar so, in v času, v katerem so. Prav tako je tudi namignil, naj ne pretiravajo, ko bodo citirali ljudi, v katere so maskirani. O vsem tem je razmišljal Jean-Claude, ko je hitel v sprejemnico prvemu gostu naproti, in se spraševal, ali bo Mallarmé igral tistega, ki je vanj maskiran, ali pa bo maskirana oseba igrala Mallarméja. Jean-Claude se je odločil, da se bo ravnal po občutku; menil je, da bi moral zadoščati že videz sam, ne da bi si za avtentičnostjo maske moral prizadevati še posebej. »Sicer pa,« si je mislil, »od tega je odvisna usoda mojega plesa.«

»Dober večer, dragi Stéphane,« je sladko pozdravil Jean-Claude. »Malce zgoden si, pa nič zato. Dobrodošel.«

Prezgodaj ostareli štiridesetletnik z Nadarjeve fotografije iz leta 1882, solznih oči in z žalostnim nasmehom je komaj slišno in nekako obupano odvrnil:

»Pozdravljen, Jean-Claude.«

»Ne kliči me Jean-Claude,« je z rahlo nestrpnostjo v glasu rekel Jean-Claude. »Se nismo dogovorili, da se ne bomo klicali s pravimi imeni?«

Mallarmé – Jan-Claude je domneval, da se pod masko skriva njegov sosed Bonniot – pa je kar stal in gledal s svojimi žalostnimi očmi; dajal ni niti najmanjšega vtisa, da misli še kaj reči.

»Nekje boš moral počakati,« mu je rekel Jean-Claude. »Veš, ni še vse pripravljeno. Imam še nekaj opravkov.«

Mallarmé pa nič. Kakor da bi bil v zadregi, je potegnil iz žepa telovnika robček in se krepko useknil.

Jean-Clauda je počasi že začejala minevati potrpljenje.

»Takole bova naredila: ti kar lepo sédi tukaj v fotelj in počakaj. John Smith ti bo prinesel kakšen kozarček. Prav?«

Mallarmé se je sesedel v fotelj kot lutka, ki bi se ji utrgale vrvice, in dahnil:

»Počakal bom.«

Tako se je gostitelj, vesel, da se je Bonniota za nekaj časa znebil, obrnil in odšel. Na vrhu stopnic je postal in se še enkrat ozrl: Mallarmé je bil še vedno v istem položaju, le da si je zdaj otiral svoje vedno solzne in rdeče oči. Jean-Claude je bil prepričan, da je robček prepojen s čebulnim sokom. Naveličano je zavil z očmi in stopil v veliki salon.

Tam je John Smith z vozička jemal kristalne kozarce na zelo visokih pecljih, jih še zadnjič brisal in polagal na dolgo mizo, na kateri je bil pogrinjek že skoraj nared. Jean-Claude Lédheux se je nekaj časa ukvarjal z mislijo, ali ne bi nemara salona okrasil tako, kot si je za des Esseintesove sedmine zamislil Joris-Karl Huysmans (zanj je iskreno upal, da se bo nocoj prikazal na plesu). Toda kmalu je spredvidel, da preveč izumetničen dekor ne bi dobro vplival na razpoloženje, in je to idejo opustil. Odločil se je, da bo salon ostal takšen, kakršen je ponavadi; edino, kar je spremenil, je bilo to, da je dal beige žametne zavese zamenjati s temno rdečimi. Jean-Claude je stal na pragu in vse to odobravajoče gledal.

»Je vse v redu, John?« je vprašal.

»Vse gre po načrtu, sir,« je pomirljivo odgovoril butler. »Lahko ste brez skrbi.«

»So dekleta že pripravljena?«

»Že zdavnaj, sir. Jih naj pokličem?«

»Ni treba, samo opozori jih še enkrat, da mora biti vse, kot smo se dogovorili. Če me boš kaj potreboval, bom v delovni sobi.« In je odšel.

Seveda Jean-Claudu ni prišlo na misel, da bi za strežbo pri mizi najemal črnke, ki bi za nameček bile še celo gole, kakor v romanu A rebours. Črnk – črncev pa še manj – ni prenašal, poleg tega pa tudi ni maral

golote. Tako je najel nekaj čednih deklet iz bližnje restavracije, ki je bila ta dan v tednu zaprta, in ko je obljubil dobro plačilo, je dosegel njihove obljube, da lahko od njih pričakuje kar največ.

Jean-Claude je šel najprej v garderobo in še enkrat sedel pred ogle-dalo. Nekaj časa se je raztreseno ogledoval, nato pa nenadoma vstal, zgrabil visok stol in odšel v delovni kabinet. Tam je stol postavil v kot, vzел s police Kratke pesmi v prozi in sedel. Tedaj se je spomnil na Bonniota. Poklical je Johna Smitha.

»Sir?« je čez čas reklo med vrati.

»Pojdi dol in vprašaj Mallarméja, ali bo kaj pil. Če je še kaj bolj priseben, mu lahko ponudiš kakšen joint,« je velel Jean-Claude Lédheux.

»Tako, sir,« je rekel butler in izginil.

Jean-Claude je za trenutek zaprl oči in se poskušal zbrati. Nato je pogledal na uro: bilo je sedem in deset minut. Polistal je po knjigi in se zatopil v branje pesmi Dvojna soba. Zdaj je bil miren in spokojen. Bil je prepričan, da bo ples uspel.

* * *

»Sir . . . Sir . . .« je v polsnu zaslišal Baudelaire in hkrati začutil, kako ga nekdo stresa za ramo. Odprl je oči in se počasi zavedel, da je dremal; še zmeraj je sedel v delovnem kabinetu na visokem stolu, njegove Kratke pesmi v prozi pa so bile še zmeraj odprte na isti strani. Pred njim je stal John Smith in ga obzirno budil.

»Koliko je ura?« je nerazločno vprašal Baudelaire, medtem ko je zehal in si mel oči.

»Pol devetih je, sir. Začeli so prihajati.« John Smith je pokimal v smeri proti sprejemnici. »Pravkar so prišli trije. Če mene vprašate, sir, so zelo čudni.«

»Daj no mir, John Smith,« je rekel njegov gospodar. »Zate so vsi čudni.«

»Ne bo držalo, sir,« je mirno ugovarjal John Smith. »Vi, na primer, se mi ne zdite niti malo čudni.«

»Da ne?« se je nasmehnil Jean-Claude. »Kako da ne? Pogledj vendar, kako sem našemljen.« Vstal je, in skupaj sta odšla iz kabineta.

»Če mene vprašate, sir, ste našemljeni izvrstno. Mislim, da vam nobena maska ne bi mogla bolje pristajati.«

Baudelaire se je na mestu ustavil, ostro pogledal butlerja in vprašal:

»Kako to misliš?«

»Ne bom trdil, da sem kdo ve kako izobražen in načitan, sir,« je odločno nadaljeval John Smith. »Toda ko sem zvedel, da se boste maskirali v Baudelaira, sem si nekega dne, ko ste bili zdoma, drznil v vaši knjižnici poiskati njegova dela. Trajalo je nekaj časa, ampak do danes sem jih prebral v celoti.«

Jean-Claude Baudelaire ga je nekaj časa osuplo gledal, nato pa se je

končno nasmehnil. Prijel je butlerja pod roko in skupaj sta odšla naprej proti sprejemnici. Dejal je:

»In tako si ugotovil, da sva si nekako podobna?«

»Nisem imel tega v mislih, sir,« je zavzeto nadaljeval John Smith. »Morda sva si, ne vem; v to se nisem spuščal. Sicer pa se ljudi tako ali tako ne da primerjati. Če pa že imate koga pred seboj, potem je dobro, da imate tegale Baudelaira. Mislim, da je to kar v redu mož.« John Smith se je v zadregi nasmehnil in dodal: »To sem vam hotel povedati, sir.«

»Prav si storil, draga duša,« je veselo rekel Baudelaire in potrepljal butlerja po rami. V tem trenutku sta stopila v sprejemnico. »No, koga imamo tukaj!« je vzkliknil gostitelj in zaploskal.

V sprejemnici so stale tri nenavadne prikazni, ki so se pomenkovale z Mallarméjem ali so to vsaj poskušale; ob tem vzkliku so se obrnili proč od siromaka, ki je z ogorkom jointa v roki popolnoma odsoten sedel v fotelju. Ko so zagledali Baudelaira, so mu pohiteli naproti in ga začeli navdušeno pozdravljati.

Prvi mož je bil zelo visok in še bolj suh, podolgovatega in koščenega obraza, sicer pa precej neupadljivo oblečen; na vrvi, katere konec je držal v levi roki, je vodil dva prekrasna, čistokrvna hrta. Drugi mož ni bil skoraj nič manjši, toda zato veliko bolj zajetne postave; njegov mogočni obraz, ki so ga krasili zelo košati brki, je – skupaj s takšnim telesom – močno spominjal na medveda, maskiranega v mroža. Bil je videti zelo simpatičen. Vsekakor je bilo na njem najbolj nenavadno to, da mu je na rami čepela velika, pisana papiga. Tretji pa je bil oblečen v zelo dolg plašč, ki mu je segal vse do gležnjev, tako da je bilo njegove bleščeče zloščene črne lakaste škornje le komajda opaziti. Glavo je držal visoko in ponosno, čeprav ni mogel povsem prikriti plemenito melanholičnega izraza na licu. Ta zadnji pa ni na modrem svilenem traku videl nič drugega kot orjaškega jastoga. To so bili Alphonse de Lamartine, Gustave Flaubert in Gérard de Nerval.

Po teh uvodnih, seveda dovolj prisrčnih in sproščenih formalnostih, je Nerval pokazal na Mallarméja in dejal:

»Poslušaj, Baudelaire, kaj pa je s tem tipom? Videti je, kot da ga je kdo v zadnjem trenutku snel z vrvi.«

Baudelaire je stopil k simbolistu, se sklonil k njemu in ga tiho vprašal:

»Ti je slabo, Stéphane?«

Mallarmé ga je začudeno pogledal s svojimi zdaj še bolj rdečimi očmi, se odkašljaj in rekel:

»Nenadoma sem postal tako nesrečen, ker nimam staršev.«

Baudelaire, Lamartine, Flaubert in Nerval so se glasno zasmejali in tudi John Smith ni mogel ostati popolnoma resen.

»Greš z nami gor?« je vprašal Baudelaire Mallarméja; ta pa je samo odkimal in se zastrmel v neko točko.

Baudelaire se je obrnil, da bi goste odpeljal iz sprejemnice, in se pri tem spotaknil ob enega od hrtov. Žival je zacvilila, Baudelaire pa je prita-jeno zaklel. Nato je rekel:

»Ne zamerite, dragi gostje, toda mislim, da bi bilo bolje, če bi te vaše

mrcine ostale tukaj v sprejemnici. Lahko bi še povzročile kakšno zmedo; sicer pa tudi veste, da ne prenašam ničesar razen mačk.«

»Seveda, seveda,« je hitro zabrundal Flaubert, »kar tu naj ostanejo. Saj bo Stéphane pazil nanje.« Gromko se je zasmel in ga spodbudno dregnil v ramo. »Kajne, Stéphane?« Tako so med smehom vsi štirje odšli gor v salon, ne da bi se bili zmenili za prestrašenega pesnika.

Ni še minilo pol ure od prihoda prvih treh gostov (Mallarméja Baudelaire seveda ni štel), ko so bili na plesu navzoči že vsi povabljeni. Vseh Jean-Claude, razumljivo, ni mogel sprejeti osebno, saj so prihajali preveč na goste; to je prepustil butlerju, ki jih je pozdravljaj v gospodarjevem imenu in pošiljal gor. Razpoloženje je bilo izvrstno in vse je kazalo, da se bo še stopnjevalo. Gostje so se ogrevali s kozarčki absinta, ki so jih dekleta nosila na pladnjih.

Jean-Claude Baudelaire gostov seveda ni prepoznal zagotovo; lahko je le slutil, kdo se skriva pod maskami. Toda to ga pravzaprav niti ni kdo ve kako zanimalo. Bil je zadovoljen, da so se gostje z maskami in kostumi tako potrudili, predvsem pa, da se prijetno zabavajo. Čar plesa v maskah je vsekakor vidno naraščal; vse, kar se je dogajalo okrog Baudelaire, je bilo zanj – in upal je, da tudi za goste – polno nekakšne prefinjene sugestivnosti, ki jo je doslej opazal le v umetnosti. Stal je v kotu salona s kozarcem portovca v roki, se tu in tam nasmihal gostom, ki so ga pozdravljali z nagibom glave, in gledal ta kipeča telesa. Gledal je vse te frake, poškrabljenе srajce, cilindre, plašče, rokavice, krinoline, široke klobuke s papirnati-m cvetjem, izrezane obleke, sprehajalne palice, monokle, pipe, cigarete in cigare ter dolge ustnike, izrezljane iz slonove kosti, in razmišljal. V tem trenutku se je zavedel, da je bila njegova domneva pravilna: prizor, ki se je zdaj odvijal pred njegovimi očmi, je res pomenil najvišji možni spoj življenja in umetnosti. Baudelaire je pomislil, da bi lahko priredil še tako bleščečo zabavo, pa ne bi nikoli dosegel takega uspeha, kakršnega mu je uspelo doseči s plesom v maskah. Maska je zanj pomenila edino možnost, kako spojiti življenje in umetnost: če bi bil povabil nemaskirane ljudi, bi bilo to le življenje, pa čeprav nemara res življenje v najplemenitejšem pomenu te besede. Toda tako življenje Baudelaire ni zanimalo. Nasprotno: življenje samega ni preveč maral. V svoji nizkotni obliki ga je življenje seveda odbijalo, življenje v vzvišeni obliki pa neizmerno dolgočasilo. Toda po drugi strani ga je tudi umetnost sama v zadnjem času vse manj in manj zadovoljevala. Kadar je bral, poslušal in gledal kakšno zelo slabo delo, se niti ni več pretirano vznemirjal. Spoznal je, da je pomen slabe umetnosti približno takšen kot pomen koša za smeti: eno in drugo je v vsej svoji ostudnosti koristno vsaj za to, da se nesnaga zbira na enem samem kraju, ne pa valja naokoli vsem na obeh. Spremenilo pa se je tudi njegovo dožemanje dobre umetnosti. Ne da bi jo cenil manj kot prej: toda vse bolj je čutil, kako ga taka umetnost žalosti. Nekatera najvišja umetniška doživetja so v njem sicer budila radost, polno vznesenosti in iskrenega občudovanja, pomešanega z naslado in sanjarjenjem, toda ta umetniška strast – to je bila beseda, ki jo je Baudelaire največkrat uporabljal, kadar je govoril o umetnosti – je kmalu

privzela nejasen nadih neke tihe žalosti, neke komaj opazne, mehkbodne melanholiije. Še več: Baudelaire je ugotavljal, da marsikdaj ne ostane le pri tem; dogajalo se je, da se je ta mirna melanholiija sprevrgla v resničen bes nad dejstvom, da ni to, kar ga tako zelo navdušuje, nič drugega kot neulovljiva sanja domišljije, ki nikoli ne bo mogla biti uresničena. To, česar si je Baudelaire tako želel, pa je bila prav uresničitev umetnosti v življenju. O tem se je veliko pogovarjal s prijatelji, ki so mu vsi po vrsti dopovedovali, da so njegove ideje čista utopija. Čez nekaj časa se je pod težo dokazov pustil prepričati, da je to res nemogoče. In vendar še ni dokončno obupal: s skrajnimi naporji je sam pri sebi dosegel vsaj to, da je začel sprejemati melanholiijo kot nujno sestavino uživanja v umetnosti, kasneje pa se mu je porodila še zamisel za ples v maskah. Vanjo je polagal ogromno upanja; na to, kaj bi se zgodilo, če bi mu spodletelo, sploh ni hotel pomisliti. Zavedal pa se je, da bi bil lahko ples v maskah vsaj delna, vsaj trenutna in enkratna uresničitev njegovega ideala. Ni mu bilo mar, kaj se bo zgodilo potem: vse, kar je hotel, je bilo to, da bi vsaj enkrat dosegel združitev umetnosti in življenja. Tako bi lahko z maskami podvojil človekovo osebnost: en njen del bi bil utemeljen v umetnosti, drugi pa v življenju. Za Baudelaira to seveda ni moglo biti isto kot gledališče ali kot vloga v neki gledališki igri. V tem primeru bi šlo spet za zavestno težnjo k umetnosti sami, Baudelaire pa je hotel doseči popolno spontanost in sproščenost. Če bi Jean-Claude Lédheux igral Baudelaira v gledališču, bi ostala življenje in umetnost spričo nedvoumne intencionalnosti še vedno ločena: Jean-Claude Lédheux bi gledal na Baudelaira kot na svojo vlogo, Baudelaire sam pa bi videl Lédheuxa kot publiko. Toda na plesu v maskah so bile vse meje zabrisane. Seveda mu je bilo jasno, da je Jean-Claude Lédheux tisti, ki igra Baudelaira. Toda to se ne Jean-Claud u kot Jean-Claud u ne Jean-Claud u kot Baudelairu ni zdelo pomembno. Jean-Claude Baudelaire je globoko v sebi čutil slast doslej še neznane dvojnosti in popolnoma svobodne neopredeljenosti. Da, čutil je to dvojnost, dvojnost samega sebe in nekoga drugega, vendar tako, da niti sam ni mogel več razločevati, do kod je še on sam in kje se začena drugi. Pravzaprav te dvojnosti sploh ni več čutil: igralec kot umetnik je s svojo domišljijo sproti – ne da bi se tega zavedal – ustvarjal vlogo, ki pa je tudi v resnici živela, saj ni bila nič drugega kot telo igralčeve duše.

Baudelaire se je pomešal v vrvež. Razpoloženje je še vedno naraščalo. Gostje so se gnetli okoli mize s hladnim bifejem in neprestano oblegali dekleta, ki so komaj dovolj hitro nalivala pijačo in prinašala nove in nove steklenice. Tisti, ki so ob prihodu popili veliko absinta, so počasi že postajali rahlo pijani. V veseljačenju sta brez dvoma prednjačila Rimbaud in Verlaine, saj sta pritegovala pozornost zdaj z medsebojnimi prepiri zdaj spet s kosmatimi šalami na račun drugih. V obeh primerih je bilo nenehno slišati pubertetniško vreščoč Rimbaudov glas, obenem pa je povabljenecem pred očmi švigal Verlainov meč iz tridesetletne vojne, ki ga je nosil v zarjaveli nožnici, pripeti na pas, prešit z zlatom. Hugo je na ples prišel očitno že okajen; zdaj je le še nemočen ždel na eni od skrinj ob steni in kdaj pa kdaj s svojimi potnimi rokami hlastnil po kakšnem krilu. Chopin, ki so ga prijatelji

prosili, naj zaigra na klavir, se jim je oddolžil s tem, da je nekaj minut s podlahtema nabijal po klaviaturi. Ernst Theodor Amadeus Hoffmann mu je z grotesknim kriljenjem rok dirigiral. Hölderlin je glodal skorjice suhega kruha, ki jih je pomakal v vino, in se pomenkoval s Chateaubriandom o vremenu. Vigny je Puškinu brez pravega razloga primazal klofuto z rezino lososa, Aleksander Sergejevič pa mu je nemudoma odgovoril z dobro merjenim krošejem. Stvar bi bila utegnila postati resna, vendar sta na srečo Lermontov in Musset vsak svojega rojaka zadržala. To gnečo je Chopin, ki se je vrnil od klavirja, izkoristil za to, da je George Sandovo spričo Mussetove mirovniške vneme odpeljal v eno od spalnic v zgornje nadstropje. Toda sta se kmalu vrnila; Chopin se je nato zapletel v prepir z Wagnerjem, ki je poskušal namigovati, George pa je kasneje potožila Banvillu (ta je šel o zadevi takoj poročat Baudelairu), da iz vsega skupaj ni bilo nič zato, ker sta v sobi – in to nezaklenjeni! – že bila Flaubert in Louise Colet.

Oscar Wilde, ki je z lordom Douglasom postopal od družbe do družbe in stresal aforizme, se je končno za dlje časa ustavil ob Huysmansu; svojega spremljevalca je poslal k Rimbaudu in Verlainu in se z Nizozemcem spustil v burno polemiko okrog krščanstva. Drugi Angleži – Wordsworth, Byron, Keats in Shelley s svojo Mary – so se držali ob strani kot zaključena družba in s prezirljivimi pogledi merili Zorillo y Morala, ki je skupaj z Bizetom prepeval Joséjevo arijo iz Carmen.

Plesal ni skoraj nihče; verjetno zato ne, ker je bilo pri mizi in okoli nje tako zelo zabavno. Četvorko sta poskušala zaplesati le Arsène Houssaye in Manzoni z dekletoma, maskiranima v skuštrani in razcapani, samomorilsko razpoloženi promenadni romantičarki z levega brega Sene, kakršne so tam blodile okrog leta 1830. Novalis, Goethe, Mácha in Mickiewicz so igrali poker. Zdaj v tem, zdaj v onem kotu je od časa do časa zagorel joint; bilo jih je na voljo ravno toliko, da jih ni bilo preveč. Dolgočasil se ni nihče, razen tega pa tudi nihče ni predolgo vztrajal v isti družbi, in je bilo zato še bolj zanimivo.

Baudelaire je hodil od družbe do družbe in v vsaki spregovoril nekaj prijateljskih besed. Zadovoljen je ugotavljal, da se gostje v svojih vlogah najbrž počutijo podobno kot on: da čutijo popolno zlitje samega sebe kot igralca in tistega, čigar vlogo igrajo. Nihče se ni tako ali drugače obnašal zato, ker se je tako obnašala v svojem času oseba, v katero je bil tisti maskiran, ampak zato, ker se je tako obnašal sam, zdaj in tu, v svojem času in prostoru. Identifikacija je bila popolna.

Jean-Claude Baudelaire je ravno stal v majhni gruči, ki se je zbrala okrog Nervalja; ta je družbo zabaval s smešno zapletenimi navodili, kako se naj obesi človek, ki nima pri roki dovolj trdne in visoke točke ali dovolj močne in dolge vrvi. Ker ni mogel postopka opisati tako nazorno, da bi ga poslušalci razumeli, je poklical Johna Smitha, da bi prinesel vrv. Vendar butler je prihajal že sam od sebe. Ko je Baudelaire videl, da se za Nervalove klice sploh ne zmeni, ga je strogo in hkrati začudeno pogledal. Toda John Smith je prijel Baudelaira pod roko, ga brž potegnil stran in mu zaupno šepnil na uho:

»Ne vem, kaj naj to pomeni, sir . . . Pojdite hitro v delovni kabinet.«

»Kaj se je zgodilo?« je prepaden vprašal Baudelaire. »Govori vendar, človek!« je povišal glas, da so se gostje v bližini vznemirjeno obrnili k njima, začeli stikati glave in si šepetati.

»Pojdite raje sami pogledat, sir,« je neodločno rekel John Smith. »Jaz si tega ne znam razlagati.«

Baudelaire se je zrinil skozi gnečo – pri tem je polil nekaj gostov, ki so s kozarci v rokah hodili naokrog – in tekkel do kabineta. Pred zaprtimi vrati se je ustavil, zaprl oči in globoko vzdihnil. Prijel je za kljuko, odrinil vrata in vstopil.

Na visokem stolu v kotu kabineta je sedel mož petintridesetih, štiridesetih let. Z levo roko si je sproščeno podpiral glavo, desna pa je kot mrtva ležala na stegnu. Bil je ostrižen zelo na kratko. Imel je visoko čelo in poudarjen nos; njegove ustnice so bile rahlo razprte, oči pa priprte. Okrog vratu je nosil škrlatno ovratnico, ogrnjen pa je bil v črn plašč z visokim ovratnikom. Jean-Claude je čutil, kako se ga polšača ohromelost.

»Čakal sem vas, Jean-Claude,« je rekel Baudelaire. »Dajte, sedite vendar.«

* * *

Ko si je Jean-Claude Lédheux končno spet opomogel, se je najprej vprašal, koliko časa je trajala njegova verjetno sanjska odsotnost, in nato pomirjen ugotovil, da je najbrž vse v redu: sedel je v garderobi, na visokem stolu pred ogledalom, maskiran v Baudelaira. Malce omotičen je vstal. Toda po negibnosti zrcalne podobe je zgrožen spoznal, da očitno še ni vse v redu: ni bil v garderobi pred ogledalom, ampak v delovnem kabinetu, pred njim pa ni bila zrcalna podoba, ampak neki drugi Baudelaire. Sédel je nazaj in se poskušal zbrati; šele čez nekaj časa se mu je posrečilo v mislih povzeti dogodke, ki so se zvrstili od takrat, ko ga je John Smith prišel klicat. Zaprl je oči in mrzlično razmišljal.

»Ste si končno opomogli, Jean-Claude?« je z nadihom ironije vprašal Baudelairov glas.

Jean-Claude je odprl oči in videl Baudelaira, kako se mu obenem angelsko in demonično nasmaha. Namesto odgovora je še sam zastavil vprašanje:

»Kdo ste?«

»Dajte no, Jean-Claude, nikar se ne sprenevedajte. Dobro veste, kdo sem.«

»Vi se ne sprenevedajte,« je rekel Jean-Claude. »Dobro veste, da sem mislil, kdo ste pod masko.«

»O kakšni maski govorite?« je nedolžno vprašal Baudelaire, vzela iz žepa že natlačeno pipo in jo prižgal.

»Maskirani ste v Baudelaira,« je potrpežljivo nadaljeval Jean-Claude, »tako kot jaz. Sicer je bilo dogovorjeno, da se nocoj ne bomo klicali s pravimi imeni, toda naj vam bo. Veste, da sem pod masko Jean-Claude Lédheux. Zdaj pa mi že enkrat povejte, kdo ste vi.«

Baudelaire je počasi vstal in šel k vratom ter jih zaklenil. Nato se je približal Jean-Claudju, da je ta začutil na obrazu toploto njegove sape, in čisto tiho rekel:

»Jaz nisem maskiran, Jean-Claude. Jaz sem Baudelaire. Razumete? Jaz sem pravi Baudelaire.«

Nejeverni Jean-Claude si je kljub zmedenosti in prestrašenosti kar se da skrbno ogledoval Baudelairov obraz, da bi morda odkril kakšno napako v maski. Toda ta se je že oddaljil, stopil na sredo sobe, razširil roke in zaklical:

»Jaz sem Baudelaire! Razumete? Baudelaire!« Zavrtel se je, da je dolgi plašč zavihral okoli njega, in se blazno zasmel.

V tem trenutku je bil Jean-Claude, trdno odločen, da stvar razjasni, že pri njem. Z levo roko je zgrabil Baudelaira za vrat, z desno, z razkrečnimi prsti, pa se je naglo bližal vsiljivčevemu obrazu, da bi z njega potegnil domnevno masko. Toda še preden se ga je dotaknil, se je Baudelaire prijema njegove leve roke že otrešel, ga obenem z železno močjo zgrabil za ovratnico in dvignil nekaj centimetrov od tal. Ubogi Jean-Claude, ki ga je Baudelaire držal tako daleč od sebe, da ga ta ni mogel doseči, je tako lahko le nebogljeno opletal z vsemi štirimi okoli sebe.

»Da si me ne drzneš dotakniti!« je siknil Baudelaire. »Moji resnici ni treba tvoje preverjanja.«

»Spustite me!« je zahropel Jean-Claude. »Saj vam verjamem!«

»Komu je mar tvoja vera, reva?« je posmehljivo rekel Baudelaire in popustil svoj prijem. Jean-Claude se je sesedel na tla kakor prazna vreča.

»Je vse v redu, sir?« je nenadoma izza vrat rekel glas Johna Smitha, ki je najbrž zaslišal nenavadne šume.

Še preden je Jean-Claude utegnil odpreti usta, je Baudelaire že odgovoril:

»Nič ne skrbi, John Smith, samo majhen klepet. Pojdi nazaj h gostom in reci, da imam nepredvidene nujne opravke, ki pa jih bom poskušal čimprej končati.«

»Razumem, sir,« je reklo za vrati.

Baudelaire in Jean-Claude sta spet sedla.

»Upam, da mi ne zamerite takega ravnanja,« je spravljivo rekel Baudelaire. »Vedeti morate, da ne prenašam dvomljivcev.«

»Že prav,« je zagodrnjal Jean-Claude. »Pogovoriva se kot enak z enakim. Postaviva, da ste res Baudelaire. Toda od kod ste prišli?« je vprašal.

»Mislim sem, da to veste,« je z nasmehom rekel Baudelaire.

»Seveda vem,« je odgovoril Jean-Claude. »Ali vsaj mislim, da vem,« se je popravil. »Iz kraljestva senc, kajpada. Umrli ste 31. avgusta 1867. ob enajstih dopoldne, v družbi maloštevilnih prijateljev in svoje matere, ob zvokih Tannhäuserja, ki vam ga je na klavir igrala prijateljica. Trume angelov so ponesle vašo dušo v kraljestvo senc, vaše telo pa so 2. septembra položili v grob ob telo vašega ljubljene očima Aupicka na montparnaškem pokopališču. Saj je bilo tako, kajne?« je cinično dodal.

»Vidim, da ste izvrstno poučeni o moji smrti,« je s priznanjem odvrnil Baudelaire. »Da, bilo je natanko tako, kot ste povedali.«

»No, in če je torej res, da ste prišli od tam,« – Jean-Claude je ti dve zadnji besedi opazno poudaril – »mi raje povejte, kako ste prišli sem. V ta čas in prostor, mislim,« se je dopolnil.

»Zelo mi je žal, da ste me to vprašali,« je rekel Baudelaire.

»Zakaj neki?«

»Zato, ker ste me z vprašanjem spravili v zadrego. Priznam, nanj vam ne bi znal odgovoriti,« je prostodušno rekel Baudelaire.

»Ne verjamem,« je odmahnil z roko Jean-Claude Lédheux.

»Saj ni treba. Meni je popolnoma vseeno.«

Moža sta se nekaj časa molče ogledovala. Tišino je prekinil Jean-Claude. Dejal je:

»Zdi se mi, da je vaša ovratnica za neznamen odtенок svetlejša od moje.«

»Čisto možno,« je brezbrizno odgovoril Baudelaire. »Lahko si mislite, da je bila že velikokrat oprana.«

»Razumljivo,« je prikimal Jean-Claude.

Nato sta spet molčala. Čez čas je Jean-Claude končno hotel vprašati Baudelaira, kaj pravzaprav počne na tem plesu; že je odprl usta, toda izvornik njegovega dvojnika je v tem trenutku odsekano spregovoril:

»Umrli boste. Prišel sem vas posvarit.«

»Kaj?« je neumno zinil Jean-Claude.

»Slišali ste.«

Jean-Claude se je zleknil nazaj in se začel divje smejati. Šele čez precej časa se je zresnil, pomilovalno pogledal Baudelaira in posmehljivo rekel:

»Domnevam, da me ne svarite pred naravno smrtjo v visoki starosti, katere vsakomur znano pravilo potrjuje vaša cenjena izjema. Umrli naj bi torej kmalu?«

»Zelo kmalu.«

»Veste,« je malce zlobno na to odvrnil Jean-Claude, »identifikacija z Baudelairom še ne pomeni nujno prezgodnje smrti zaradi sifilisa.«

Baudelaire je odmahnil z roko in mirno rekel:

»Nisem imel tega v mislih. Umrli boste od lastne roke.«

»Še ta udarec!« je v smehu vzkliknil Jean-Claude. »Meni, ki na samomor v življenju še pomislil nisem, tvezejo, da bom umrl od lastne roke! Ta je pa močna!«

Baudelaire je nekaj časa gledal Jean-Clauda, ki se mu je smejal v obraz in odkimaval z glavo, nato pa rekel:

»Sploh se ne zavedate, kako nevarno igro igrate. Iz sebe ste ustvarili dvojno osebo: vi ste Jean-Claude Lédheux in hkrati tudi Baudelaire. Prav, ne bom trdil, da ste vi manj Baudelaire kot jaz, ki nisem razen tega nič drugega. Toda ne morete živeti kot dve osebi hkrati. To vas bo pogubilo.«

Jean-Claude se je zresnil in rekel:

»Zagotavljam vam, dragi Baudelaire, da se v svoji vlogi počutim naravnost izvrstno. Nekaj vam mora biti jasno: vi ste romantik in ob tem pozab-

ljate, da današnji čas ni čas romantike ali vsaj ne takšne, kakršna je bila romantika, ki ste jo poznali ali jo še poznate vi. Vi mislite, da je dvojnost nekaj, kar je človeku že vnaprej tuje in sovražno. Zmeraj ste tako mislili. Zmeraj ste občutili dvojnost kot neko zlo. Dobro veste, kako vas občudujem; ne bi rad, da mi moje govorjenje zamerite. Toda nikar mi ne razlagajte mojega časa, ki ga ne poznate. Glejte, Baudelaire, vaša dela so ena sama dvojnost. Priznam: verjetno je to razlog za njihovo genialnost. Toda prav tako je bilo ali je tudi vaše življenje dvojnost. Ali ne vidite, da vas je prav ta dvojnost pripeljala v pogubo? Ta dvojnost . . .«

»Saj prav o tem govorim,« mu je skočil v besedo Baudelaire. »Hočem vas posvariti. Mislite, da mi je vseeno, kaj se dogaja z drugimi Baudelairei?«

»Ničesar ne razumete,« ga je zavrnil Jean-Claude. »Ničesar ni, pred čemer bi me imeli svariti. Moja dvojnost je drugačna od vaše. Moja dvojnost je združitev, ne razkol. Sestavljanje dvojega v eno, ne trganje enega na dvoje. Vi ste v svojem času opazili neko dvojnost in jo zmotno pripisovali življenju samemu. To ni res: življenje je eno samo – enovito in nedeljivo. Mislili ste, da je življenje tragično razcepljeno, in temu primerna je bila vaša umetnost. Niste opazili, da je edina dvojnost, ki obstaja, dvojnost življenja in umetnosti.«

»Kaj hočete s tem reči?« je vprašal Baudelaire. »Mimogrede, bi lahko govorili malo počasneje?«

»Seveda. Hočem reči, da niste vedeli, da obstaja v vašem življenju veliko večjih ali manjših stvari, ki niso bile nič drugega kot umetnost. Niste vedeli, da je to umetnost, iluzija, izmišljija, in ste te primesi v življenju – resničnem, kakršno je – občutili kot tujke.«

»Na primer?«

»Sem štejem najrazličnejše izmišljotine, kot je bog s svojimi nebesi in peklom; temu sledijo nasprotujoči si pari resnice in laži, pravice in krivice, smisla in nesmisla ter dobrega in zla. Pri tem niste vedeli, da so to za življenje popolnoma nepomembni pojmi, in ste jih jemali resno. Življenje je takšno, kakršno je; tu se ne moremo spraševati, ali je takšno ali drugačno, ali je tu ali drugje, in sploh kakšno je v resnici.«

»No, in?« je nestrpno vprašal Baudelaire.

»Ali niste vi sami nekje zapisali, da je prodana duša vsak, ki poskuša ubežati svoji usodi?« – Jean-Claude Lédheux se je vse bolj in bolj razv-nemal.

»To sem še danes pripravljen podpisati.«

»Odlično. Štejem vam v plus, da niste ravnali proti temu načelu. Toda žal je to bilo vaše edino pametno življenjsko načelo, druga pa so bila vsa po vrsti bedasta in . . .«

»No, no . . .«

»Oprostite, zaneslo me je. Hotel sem reči samo to, da ste v življenju opazili dvojnost, ki pa ni bila dvojnost razcepljenega življenja, ampak dvojnost življenja in umetnosti. Ker tega niste vedeli, ste mislili, da je vaše življenje tragično. Problem je bil nerešljiv, ker je bilo vaše izhodišče zgrešeno že v osnovi. Vi niste znali živeti, Baudelaire, zato pa ste znali ustvar-

jati toliko boljšo umetnost. Takšno, ki je bila nad življenjem: sreča, porojena iz tragedije. Toda vedeti morate, da je dandanes tragično življenje odrinjeno v stolpce bulvarskih kronik.«

»Boste rekli, da danes nihče več ne živi nesrečno?« je ugovarjal Baudelaire.

»Nasprotno, nekateri živijo skrajno nesrečno. Toda koga še to sploh briga?« je vprašal Jean-Claude.

»S tem se strinjam,« je rekel Baudelaire. »Sočutja nisem nikdar maral.«

»Kakorkoli, veliki umetniki so zmeraj srečni, in to popolnoma zadošča. Sicer pa mislim, da se s tem bližam koncu svoje razlage. Dobro me poslušajte: tisti tujki, o katerih sem vam govoril, tiste umetniške primesi v življenju, so bile do danes že odstranjene. Življenje, očiščeno svoje lažne dvojnosti, je spet dobilo pogrešano celovitost. Tako je življenje – govorim na splošno, izjeme me ne zanimajo – počasi nehala biti tragično, kmalu za njim pa se je spremenila tudi umetnost: preprosto ni bilo več ničesar, kar bi naj kompenzirala.«

»Kako je to lepo,« je vzdihnil Baudelaire.

»Seveda je lepo,« je pritrdil Jean-Claude. »Zdaj je potreben le še en korak: združitev življenja in umetnosti. Vsi me prepričujejo, da to ni možno, vendar kljub vsemu poskušam še naprej. Če mi bo uspelo, mi bo uspelo nocoj.«

Na Baudelaireovo željo se je Jean-Claude spustil v podrobno razlago glede združitve igralca kot umetnika in vloge kot življenja, kakršno je poskušal doseči s plesom v maskah.

»Za zdaj,« je končal Jean-Claude, »pa bo to žal le trenutna združitev. Umetnost in življenje bosta združena le na tem plesu; ko bom snel masko, bo vsega konec.«

Baudelaire se je globoko zamislil. Videti je bil tako odsoten, da je Jean-Claudu že prišlo na misel, da bi se splazil mimo njega in se vrnil h gostom; bil bi že skrajni čas. Toda nenadoma je Baudelaire le spregovoril:

»Zanimiv predlog imam, Jean-Claude. Kaj pravite, ali ne bi morda . . .«

V tem trenutku je nekdo potrkal na vrata.

»Kdo je?« je vprašal Jean-Claude.

»Sir,« je bilo slišati Johna Smitha, »v sprejemnici imamo probleme.«

»Kaj pa je?« je vprašal Baudelaire.

»Mallarmé je zadavil oba hrta, papigo in jastoga. Zdaj so se tisti trije čudni spravili nadenj.«

»Reci jim, naj ga pustijo pri miru, in da pridem takoj,« je rekel Jean-Claude.

»Že grem, sir,« je ubogal John Smith.

»John Smith!« ga je poklical Baudelaire.

»Želite še kaj, sir?«

»Pravzaprav lahko Mallarméja kar postaviš pred vrata,« je dejal Jean-Claude:

»Razumem, sir,« je odvrnil nevidni butler.

»Mislim, da vem, kaj ste hoteli predlagati, dragi Baudelaire,« je nadaljeval Jean-Claude čez nekaj časa, ko sta molče obsedela drug nasproti drugega in se smehljuje gledala.

»V čast mi bo ostati pri vas, gospod. Tako ali tako nisem posebej vezan na noben čas in prostor. Prepričan sem, da se bom tukaj zelo prijetno počutil,« je galantno odgovoril Baudelaire.

»Prej bo meni v čast, da vas bom smel sprejeti,« je na to rekel Jean-Claude. »Ne verjamem, da se vam bom sploh mogel kadarkoli oddolžiti. Pridite, vrniva se na ples.«

* * *

Ko se je drugo jutro – bil je pravzaprav že skoraj poldan – Baudelaire omotičen prebudil, se je najprej poskušal spomniti dogodkov s sinočnjega plesa. Megleno se je spominjal vrvenja množice napol znanih obrazov, v katero sta se pomešala z nekim prijateljem. Spominjal se je presenečenih pogledov, s katerimi so ju merili, in tega, kako je pijan sivolas starec, ki je ždel na skrinji, za trenutek odprl oči, ju pogledal, kriknil: »O bog!« in omahnil nazaj. Spominjal se je tudi gneče in razburjenja ter prepiranja v zvezi z nekakšnimi živalmi. »Ogromno sem moral popiti in pokaditi,« je pomislil, »da mi je tako malo ostalo v spominu.« Tako je še nekaj časa kar ležal in tuhtal. Končno se mu je posvetilo, da je to bil pravzaprav ples v maskah; to je pojasnjevalo, zakaj so se mu ljudje zdeli znani in hkrati neznani. Nedolgo zatem pa se je že tudi zavedel, kje je. Vstal je, in šel v kopalnico in se v naglici umil, nato pa v malo jedilnico; zvesti služabnik se je že sukal okrog mize in pripravljal vse potrebno za zajtrk.

»Dobro jutro, John Smith!« je pozdravil Baudelaire in sedel za mizo.

»Dobro jutro, sir!« je ozdravil butler kar čez ramo. Ko pa se je s čajnikom v roki obrnil h gospodarju, je presenečen obstal in pripomnil:

»Kako ste mogli spati s to gumo na obrazu, sir? Mislil sem, da boste po plesu masko sneli.«

»Nikoli več ne bom snel maske, John Smith!« je odločno rekel Jean-Claude Baudelaire, ki je ta hip brez maske stopil v jedilnico. »Odslej boš služil dvema gospodarjema!«

Prisedel je k Baudelairu, in tako sta se skupaj smejala osuplemu butlerju, ki ju je gledal z odprtimi očmi in ustmi.

»Nehaj že zijati in raje povej, kaj si misliš,« mu je rekel Baudelaire.

»Če mene vprašate, sir, se mi zdi to malo čudno,« je previdno odgovoril butler.

»Nič ne maraj, John Smith!« je v smehu rekel Jean-Claude Baudelaire.

»Se boš že navadil!«